

NOWY DZIENNIK

Adres redakcyi i administracyi: Kraków, Orzeszkowej 7.

Na telefonie 279. — Konto czekowe Poczty. Kaso Gószczeni. Nr. 141.128.

Wszystkie komunikaty należy nadsyłać wprost do Administracyi.

Komunikaty przesłane Redakcyi nie będą uwzględnione.

Redakcyja rękopisów nie zwraca.

Redaktor naczelny przyjmuje od 11½ do 12 w południu.

Cena Nru

8 Mk

Prenumerata: w Krakowie i na prowincyi mies. 190—, kwart. 550— M

w Krakowie z odnośnieniem do domu . . . 210—, . . . 620—

Na prowincyi: z przesyłką pocztową 225—, . . . 650—

Za granicą: z przesyłką pocztową . . . 275—, . . . 800—

ogłoszenia: Drobnie ogłoszenia od wyrazu 5— Mk., wiersz nonparel 1 szpalt. Mk 15. Nadesłane Mk 40—. Wiersz nonparel 1 szp w tekście Mk 55—, Wiersz nonp. 1 szpalt. na 1 stronie 65 Mk. Zawiadomienia ślubne i gratulacje 150 Mk.

SKŁAD KOMISOWY FABRYK WYROBÓW BAWELNIANYCH Tow. Akc. „KRUSCHE I ENDER“ w Pabianicach

Dom Handlowy **NAFTAL PRYWES**, Warszawa, Zielna 50 -- Telef. 207-74.

600

ODDZIAŁ W ŁODZI, ULICA MONIUSZKI Nr. 1

zawładania, że z dniem 1-go marca 1921 r. przyjął przedstawicielstwo i wyłączną sprzedaż na Warszawę

Moszczenickiej Fabryki WYROBÓW BAWELNIANYCH **TEODORA ENDERA.**

Fiasko operetki.

Kraków, 3 kwietnia.

(g) Węgierski coup de theatre zakończył się, jak przewidywaliśmy, sromotnem fiaskiem. Pułkownik Lehar okazał się niefortunnym naśladowcą swego brata. Operetka zainscenizowana przezeń nie doczekała się nawet uroczystej premiery. Skończyło się na próbach, a bohater nieudanej operetki, ekscesarz Karol wraca już może w chwili, w której te słowa piszemy, pod silną eskortą wojskową i cywilną do Szwajcaryi.

Ambitna Zyta i awanturniczka jej matka, nie będą tym razem zadowolone z Karola. Spodziewały się lada dzień wrócić, choćby tylko w Madziary, do dawnego blasku i świetności, lecz oto spotkał je zawód.

Kto się na kim zawiódł? Wszystkie sprężyny tej z pewnością dobrze przygotowanej przejażdżki wielkanocnej Karola Habsburga nie są jeszcze dotąd światu znane. Nie ulega wątpliwości, że tu i ówdzie wiadano o planie Karola i nie powstrzymywano go od jego wykonania. Co prawda, zachowywano się tak, aby w razie niepowodzenia mózdz wyjść z afery bez szwanku.

Silne podejrzenie pada szczególnie na Francję, a to mimo głosów jej prasy i telegramów określonych Brianda. Ton artykułu „Tempsa“ nie był bez zarzutu, obfitował w niedomówienia. Półurzędówka francuska wyraża tylko zdziwienie, że Karol tak wcześnie wrócił do Węgier i zapytuje, czy uczynił to z obawy przed konkurentem, czy też przewidział zaburzenia, mogące powstać w środkowej Europie lub tylko, jak zwykle, wybrał niestosowną chwilę?

Francja więc zasadniczo nie sprzeciwia się restauracyi monarchistycznej na Węgrzech, waha się jednak wypowiedzieć się stanowczo w tej sprawie i dlatego na zewnątrz występuje jednolicie z innymi państwami ententy. Te ostatnie zdają sobie jednak sprawę z prawdziwego stanowiska Francyi. Rzymski „Tempo“ pisał onegdaj: „Podróż Karola natrafiła dziwnym sposobem na tak mało przeszkód, że się musi podejrzewać, iż nie nastąpiła ona bez

Sejm zbierze się 14 bm. dla ratyfikacyi traktatu ryskiego.

M. Warszawa. (Telefonem). Ministerium spraw zagranicznych wyjaśnia, że wbrew pierwotnym doniesieniom termin ratyfikacyi traktatu pokojowego z Rosyą wynosi nie 45 dni, lecz 30 dni od dnia podpisania. Termin ten upływa dnia 17 b. m. Wobec tego okazała się

konieczność zwołania na czwartek 14 b. m. nadzwyczajnego posiedzenia Sejmu, na którem dokonana zostanie ratyfikacya traktatu. Nie jest wykluczonem, że na tem posiedzeniu zostaną rozpatrzone również inne sprawy.

Minister skarbu Steczkowski podał się do dymisyi.

M. Warszawa. (Telefonem). Dziś przybył tu ze Lwowa minister skarbu dr. Steczkowski. Wbrew doniesieniom niektórych wczorajszych pism wieczornych, jakoby pogłoski o bliskim ustąpieniu p. Steczkowskiego nie sprawdzały się, minister Steczkowski w godzinę po przy-

jeździe do Warszawy wystosował do premiera Witosa list z prośbą o przedłożenie jego dymisyi Naczelnikowi państwa. Prośba p. Steczkowskiego zostanie rozpatrzona po powrocie p. Witosa, który bawi w zachodn. Małopolsce.

Generalny strejk górników w Anglii.

Londyn. PAT. (Havas). W nocy z dnia 1 na 2-go b. m. rozpoczął się strajk generalny górników angielskich. Rząd postanowił wydać odezwe, nawiązującą do samopomocy społecznej. Maszyniści pozostali na stanowiskach, aby uchronić kopalnie od zatopienia. Konie kopalniane górnicy wywieźli na wierzch, z czego wnosić można, że strajk potrwa dłużej. Górnicy domagają się podwyżki zarobków i socyalizacyi kopalń. Organizacye górników zwróciły się do związków kolejarzy i robotników transportowych o przystąpienie do strajku. Uchwały w tym kierunku ma powziąć w przyszłym tygodniu zjazd delegatów związków robotników transportowych i kolejowych. W razie strajku kolejowego rząd zaprowadzi komunikacyę motorową w celu zaopatrzenia ludności w żywność.

Londyn. PAT. (Reuter). Właściciele kopalń przygotowali się widocznie na dłuższą walkę,

ponieważ kazali wywieźć na powierzchnię ko-

nie, które używane są w kopalniach do przewożenia węgla.

Londyn. PAT. W następstwie strejku gór-

ników, przedsięwziął rząd energiczne zarządzenia celem oszczędzenia węgla. Ruch pociągów ograniczono do 25%.

Zadania górników.

Londyn. (Tel. wł.). Górnicy angielscy żądają, ażeby państwo udzielało subwencyj przedsiębiorstwom węglowym, któreby w ten sposób były w stanie wypłacać górnikom wyższe płace. Związek górników domaga się dalej utworzenia wspólnego funduszu czystych zysków, z któregoby wspierano przedsiębiorstwa, pracujące ze stratami.

Minister handlu oświadczył w imieniu rządu, że tenże nie może udzielić żadnej sub-

zgody jednego z wielkich mocarstw“.

Francja jest w tej kwestyi jakby między

młotem a kowadłem. Powrót Habsburgów z perspektywą złączenia Węgier i Austrii po-

wspólnem berłem, unicestwiłby wszelkie plany połączenia się Austrii z Niemcami, lecz z drugiej strony taki sukces Habsburgów zachęciłby do naśladownictwa Hohenzollernów, a przejazdka Wilhelma z Amerongen do Berlina byłaby Francji wcale nie na rękę.

Względ na państwa sukcesyjne skłonił wreszcie rząd francuski do oficjalnego przynajmniej wystąpienia przeciw Karolowi. W krajach sukcesyjnych zakipiało bowiem na wieść o powrocie ekscesarza. Posypały się ultimata, groźby, rozpoczęły się ruchawki wojsk a socjaliści austriaccy wezwali proletaryat do baczności i przygotowania się na wszelkie ewentualności. Ucichły na chwilę swary partyjne, a wszechniemiecy wiedeńscy gotowi byli połączyć się z socjalistami „celem wspólnej obrony zagrożonej Rzeczypospolitej“.

Karol znał te nastroje, a jednak liczył na zwycięstwo. Spekulował bowiem zanadto na siłę i rozmach czynników odśrodkowych w państwach sukcesyjnych. Według relacji pismał Karol w Steinamanger wygłosić expose przed zebranymi tam politykami legitymistycznymi, w którym na poparcie swoich optymistycznych wywodów wskazał na knowania Chorwatów w Jugosławii, na plany Słowaków w Czechosłowacji, na intrygi Kramarza, siłę komunizmu czeskiego oraz na wrogi zachowanie się Szeklerów siedmiogrodzkich wobec Rumunii. „Wielka ententa — mówił — zado-

wolni się platonicznymi protestami, podobnie jak przy powrocie króla Konstantyna“.

Rachuby Karola okazały się mylnymi. Fait accompli nie byłby się może spotkał z oporem mocarstw koalicji, ale z pewnością z koncentrycznym pochodem armii czeskiej, jugosłowiańskiej i rumuńskiej na Budapeszt.

I tego obawiali się głównie panowie Horthy, Teleky, Andrassy et consortes. Wszyscy oni mimo rozmaitych odcieni są przekonani monarchistami, ale — przyznać trzeba — tym razem byli i trzeźwymi politykami. Trzeźwiejszymi bądźco bądź od swego króla...

A teraz zrozumiałem będzie, dlaczegośmy, omawiając przyczyny nieudanej imprezy habsburskiej, nie szukali ich przede wszystkim na Węgrzech. Bo ich też tam szukać nie należy. Lud węgierski jest w przeważającej swojej większości monarchistycznie usposobiony i żywi wcale silne sympatie dla Karola. Sympatie te po ostatnim „rycerskim kawalku“ króla bez korony jeszcze się z pewnością na Węgrzech wzmocniły. A odprawa, jaką otrzymał Karol od węg. Zgromadzenia Narodowego nie dowodzi bynajmniej, że się rzecz ma odwrócić...

Chwila obecna była nieodpowiednia dla ponownego objęcia tronu przez Karola. Upiór monarchistyczny z Prangins nie przestanie jednak straszyć tych, dla których oznacza zagrożenie bytu państwowego i — granic.

Uchwała Rady ambasadorów przeciw powrotowi Karola na tron.

Paryż. PAT. (Havas). Rada ambasadorów przyjęła jednomyślnie na propozycję Cambona, uczynioną w myśl instrukcji rządu francuskiego, następujące oświadczenie:

Z powodu wydarzeń na Węgrzech, mocarstwa sprzymierzone przypominają rządowi węgierskiemu oraz narodowi węgierskiemu treść deklaracji węgierskiej z dnia 4 lutego 1920 r. W duchu zasad przyjętych w tej deklaracji, państwa sprzymierzone uważają za swój obowiązek powtórzyć raz jeszcze, że powrót Habsburgów na tron godzi w podstawy pokoju. Z tego powodu sprzymierzeni nie mogą tego powrotu ani uznać ani też ścierpieć. Mocarstwa sprzymierzone liczą na to, że rząd węgierski w poczuciu, że powrót panującego na tron węgierski stworzyłby sytuację trudną, poweźmie skuteczne zarządzenia, aby uniemożliwić wszelkie próby, które nawet w razie przemijającego powodzenia, mogłyby jedynie zgubne następstwa dla Węgier pociągnąć. Powyższe oświadczenie zostało zakomunikowane delegacji węgierskiej przy konferencji pokojowej, a równocześnie przesłane drogą telegraficzną rządowi budapeszteńskiemu. Również zawiadomiono o treści tego oświadczenia przedstawicieli Austrii, Jugosławii, Rumunii i Polski.

Polska przyłączyła się do kroku sprzymierzonych.

Warszawa. PAT. Biuro prasowe ministerstwa spraw zagranicznych komunikuje: ministerstwo spraw zagranicznych poleciło delegatowi polskiemu w Budapeszcie zwrócić rządowi węgierskiemu uwagę na konsekwencje polityczne, jakie pociągnąć musiałoby za sobą pozostanie króla Karola na terytorium węgierskim, oraz wyrazić uznanie rządowi węgierskiemu za stanowczość, z jaką w myśl intencji mocarstw sprzymierzonych w momencie krytycznym usiłuje zabezpieczyć pokojowy rozwój stosunków.

Protest małej ententy.

Budapeszt. PAT. Havas. Mała ententa zaprotestowała oficjalnie przeciwko ewentualnej restytucji Habsburgów na Węgrzech.

Paryż. PAT. Havas. Z Belgradu donoszą, że możliwą jest demonstracja wojsk małej ententy przeciw Węgrom.

Karol opuszcza dziś Węgry.

L. Wiedeń. (Telefonem). Rokowania z b. ces. Karolem są na ukończeniu. Karol opuści dzisiaj lub jutro Steinamanger. Towarzyszyć mu będą w podróży trzej oficerzy koalicji, a na terytorium austriackim prócz tego socjalno-demokratyczny poseł Tomschik, przywódca kolejarzy austriackich.

L. Wiedeń. (Telefonem). Z Rzymu donoszą: Na posiedzeniu senatu omawiał min. spraw zagr. hr. Sforza sprawę Karola Habsburga, podnosząc, że dobrze się stało, że zawarto traktat w Rapallo. Mowę swą zakończył nast. słowy: Bylbym szczęśliwy, gdyby Karol miał ten zaszczyt, że jego imię ostatni raz zostało wypowiedziane w parlamencie włoskim.

Odezwa Karola do „wiernego ludu“.

M. Warszawa. (Telefonem). Według doniesień z

Wiednia udało się b. królowi Karolowi wydać przed wydaleniem z Węgier odezwę, którą zatytułował: „Do wiernej ludności Węgier“. W odezwie tej, kontrasygnowanej przez b. premiera Andraszygo, b. król wzywa naród węgierski do pracy i zachowania spokoju „celem odzyskania dawnych zwycięskich Węgier“. Również płk. Lehar, dowódca oddziałów monarchicznych wydał odezwę, w której nawołuje do zachowania wierności służbowej królowi Karolowi. Odezwa kończy się słowami: „Niech żyje Karol IV, król Węgier!“.

Pod jakim warunkiem przyjmie Szwajcary Karola?

Berno szwajcarskie. PAT. Rada związkowa pozwoliła byłemu królowi Karolowi na pobyt dalszy w Szwajcarii pod warunkiem, że złoży uroczyste przyrzeczenie, że nie wyjedzie więcej ze Szwajcarii bez zezwolenia rady.

nych, z uwzględnieniem rozstrzygnięcia co do głosów zakwestyonowanych oraz kontroli publicznej.

Ogólna liczba emigrantów.

Bytom. PAT. Wydział prasowy polskiego komisaryatu plebiscytowego ogłasza na podstawie obliczeń swego biura statystycznego: Ogólna liczba emigrantów wynosiła 186.767, która to liczba stanowiła 10% ogólnej liczby głosujących, wynoszącej 1.800.000. Między emigrantami było tylko około 10% Polaków. Z ogólnej liczby emigrantów w samym bloku polskim głosowało 92.408, czyli 11% ogółu głosujących.

Sian sprawy górnośląskiej zagranicą.

Warszawa. Korespondenci paryski i londyński „Gazety Warszawskiej“ donoszą: Zebranie się Rady najwyższej dla rozstrzygnięcia kwestii śląskiej jest jeszcze dość problematyczne. W kołach politycznych mówią, że Rada ambasadorów może być powołana do załatwienia tej sprawy.

W Paryżu nastrój jest optymistyczny co do podziału Śląska według wyników plebiscytu, aczkolwiek liczą się z silnym oporem Anglii; możliwe jest jednak, że Anglia zostanie w swym stanowisku odosobniona.

Korespondent rzymski „Ere Nouvelle“ donosi, że dzienniki włoskie bronią tezy, iż kwestya Śląska jest nierozdzielnie złączona ze sprawą odszkodowań, i jeżeli ententa pragnie otrzymać od Niemiec zapłatę, to nie powinna Śląska dzielić, lecz oddać go w całości Niemcom. Mimo to jednak w urzędowych kołach polskich utrzymują, że takie stanowisko prasy włoskiej nie dowodzi, żeby rząd włoski był również przeciwko nam, przeciwnie, mamy prawo spodziewać się stanowiska przychylnego.

Wreszcie pierwsze telegramy po przybyciu Vianego do Ameryki upoważniają do nadziei, że Stany Zjednoczone wycedują ponownie swego przedstawiciela do Rady ambasadorów i wyrażą żywsze zainteresowanie sprawami europejskimi. Londyńska „Morning Post“ w artykule wstępny, zatytułowanym „Śląsk i odszkodowania“ oświadcza, że alternatywa „albo Śląsk dla Niemiec albo zrzeczenie się odszkodowań“ — jest niemieckim postawieniem kwestii. Według brzmienia traktatu komisya aliancka jest obowiązana wziąć pod uwagę żądania polskie, oparte na wynikach głosowania. Oddanie Śląska państwu niemieckiemu byłoby równoznaczne z dostarczeniem Niemcom środków do zniszczenia dzieła wersalskiego.

„Times“ w korespondencji z Berlina donosi o pewnem osłabieniu propagandy za niepodzielnością Śląska i o wydobywaniu się na powierzchnię nowej myśli, że okrąg przemysłowy powinien być oddany w całości Niemcom, jednak jednocześnie Polska musiałaby otrzymać pewne gwarancje ekonomiczne.

Jak nastąpi podział?

Niesprawdzone doniesienie pisma wiedeńskiego.

L. Wiedeń. (Telefonem). „Abend“ donosi z Berlina, że powiaty Opolski i Oleski przypadną Niemcom, inne Polsce.

Zakulisowe zabiegi Niemiec w sprawie G. Śląska

Bytom. PAT. Centrowy „Oberschles. Courier“ zamieszcza depezę z Mediolanu, wedle której niemiecki minister spraw zagranicznych dr. Simons przebywa w Lugano, gdzie odbywa z wpływowymi osobistościami państw sprzymierzonych nieobowiązującą wymianę zdań w sprawie górnośląskiej. Przy tych konferencyach wysunięto także projekt umiędzynarodowienia Górnego Śląska. Inny organ centrowy gliwicki „Ober Schl. Volksstimme“ dementuje dzisiaj tę wiadomość w ten sposób, że na podstawie — jak zapewnia — informacji zaciągniętych w ministerstwie spraw zagranicznych, minister Simons przebywa w Lugano tylko w celach kuracyjnych (!) po przebyciu grypy.

L. Wiedeń. (Telefonem). „Chicago Tribune“ donosi, że niemiecki min. spraw zagranicznych Simons bawi w Lugano, gdzie stara się nawiązać rokowania z zastępcami rządu angielskiego w sprawie ewentualnego podjęcia rokowań w sprawach reparacji.

Poseł Korfanty jedzie do Paryża.

Bytom. PAT. Komisarz plebiscytowy poseł Korfanty powrócił z Warszawy. W przyszłym tygodniu wyjedzie do Paryża.

Urzędowy wynik głosowania na G. Śląsku ogłoszony zostanie w przyszłym tygodniu

Bytom. PAT. Międzysojusznicza komisya rządząca nie ogłosiła dotychczas urzędowego wyniku głosowania. Według informacji z O-

pola, zestawienie to ukaże się w druku w przyszłym tygodniu. Tymczasem dokonywane są jeszcze poprawki w zestawieniach poszczegół-

Produkcja węgla na G. Śląsku.

Bytom. PAT. Produkcja węgla górnośląskiego wyniosła w pierwszej połowie marca 1.503.823 tony, z czego 960.466 ton wysłano koleją, a mianowicie do Niemiec 605.879 ton, do Polski 138.269, do Austrii 113.051, do Czechosłowacji 40.421, do Włoch 57.429, do Węgier 10.457, do Gdańska 3.507, do obszaru Kłajpedy 1.453.

Czy to prawda?

Warszawa. (B. P. O. S.) Wileński „Unzer Tag“ pisze: Jak pisma niemieckie donoszą, polski komisarz plebiscytowy rozesał następujące zarządzenie poufne: „Większa część narodu polskiego odwraca się z pogardą od Żydów. Nienawidzi ich z całego serca. Lud nasz na Śląsku obawia się, że kraj jego po przyłączeniu do Polski zostanie zalany przez Żydów. Należy przeto na zebraniach przekonać ludność o tem, że do tego nie dojdzie. Przyszły sejm górnośląski, wybrany przez całą ludność będzie już dbał o to, ażeby Żydzi nie zanieczyścili Górnośląska.“

Możeby komisarz plebiscytowy, p. Korfanty, objaśnił opinię publiczną w tej sprawie?

Stopy graniczne na Śląsku cieszyńskim.

Morawska Ostrawa. PAT. Komisya dla oznaczenia granic na Śląsku Cieszyńskim rozpoczęła już swoje prace. Na razie zostały już wyznaczone granice, ustalone definitywnie na ostatnich obradach tej komisji. W najbliższych dniach rozpocznie komisya stawianie słupów granicznych.

Przedstawicielstwo japońskie w Warszawie.

M. Warszawa. (Telefonem). Rząd japoński posiada dotąd w Warszawie tylko misję wojskową. Dnia 16 bm. ma przybyć do Warszawy personal normalnego przedstawicielstwa dyplomatycznego z ministrem pełnomocnym p. Ishishiko Kawakami na czele. Przedstawiciel Polski p. Patek, którego nominacya została dziś podpisana, wyjeżdża do Tokio po otrzymaniu exsekatur cesarza japońskiego.

Zawiadomienie Polski o sankcjach.

Warszawa. PAT. Poselstwo angielskie w Warszawie podało do wiadomości ministerstwa spraw zagranicznych, że rząd brytyjski zamierza opracować specjalne rozporządzenie dla towarów pochodzenia niemieckiego, importowanych do Anglii. Kupcy pragnący uchronić zwożone przez siebie do Anglii towary od traktowania ich na równi z towarami niemieckimi, winni zaopatrzyć się we właściwe zaświadczenia, że nie mniej niż 25% wartości towarów jest pochodzenia nie niemieckiego. Zarządzenie powyższe wchodzi w życie dnia 1 kwietnia.

Nowe sankcje.

Berlin. PAT. (W. B. K.) „Ost Europe“ donosi z Paryża: Komisya ustanowiona wczoraj przez konferencyę ambasadorów celem naradzenia się nad kwestyą utworzenia linii celnej w Nadrenii, ukończyła swoje prace tak, że konferencya ambasadorów będzie wstanie powziąć definitywne decyzje. Linia celną będzie miała tylko zadanie kontrolowania ścisłości niemieckich urzędników celnych zapewnienie nadrenskim produktom w Niemczech jak najdalej idącego odbytu. Natomiast import niemiecki będzie bardzo wysoko opodatkowany. Rząd angielski zwraca się w szczególności przeciwko wielkiej liczbie urzędników międzykolejnych i przeciwko taryfom, które będą zastosowane.

Sankcje przeciw Niemcom ciężarem dla Czech.

Praga. PAT. „Prager Tagblatt“ donosi, że ministerstwo spraw zagranicznych wypracowało już projekt wprowadzenia w życie sankcji przeciwko Niemcom. Narazie projekt ten nie obejmuje postanowień obłożenia towarów pochodzących z Niemiec 50% podatkiem. Dziennik czeski „Tribuna“, organ zbliżony do prezydenta Masaryka, protestuje przeciwko wezwaniu koalicji pod adresem rządu czeskiego w sprawie obłożenia towarów niemieckich 50 proc. podatkiem, ponieważ byłoby to katastrofą gospodarczą Czechosłowacji. „Tribuna“ protestuje przeciw temu, jednakże oświadcza, że nie pozostało nic innego, jak tylko podporządkować się życzeniom koalicji.

MILJONY

rodzin czyszcza teraz swe obuwie jedynie
terpentinową pastą do obuwia

„PURUS“

prakonawszy się, iż daje wspaniały połysk,
konserwuje obuwie i z powodu swej wydatności
jest obecnie nie tylko najlepszą, lecz
zarazem najtańszą pastą do obuwia.

Fabryka „Purus“, chem. zakł. przem.
Sp. z ogr. odp., Kraków, skrytka poczt. 77.

Ameryka będzie ratyfikowała traktat wersalski?

L. Wiedeń. (Telefonem). W tutejszych miarodajnych kołach koalicyjnych otrzymano z Waszyngtonu wiadomości, że prezydent Harding pragnie ratyfikować traktat wersalski. Jeśli wiadomość ta polega na prawdzie, oznacza ona zwycięstwo polityki ententy na całej linii. Skutki zmiany stanowiska Ameryki odbiłyby się w pierwszej linii na Niemczech.

W Niemczech dalej wre.

Berlin. PAT. Ruch komunistyczny wzmagą się w okręgu Eisleben. Postanowiono wysłać tam wojsko. W innych okręgach zwłaszcza w zagłębiu Ruhr, powstanie słabnie.

Berlin. PAT. Z niemieckiej prowincji pomorskiej donoszą, że zanosi się tam na strejk generalny robotników rolnych. Ruch ma na pozór podłoże ekonomiczne, w istocie jednak widoczne są wpływy komunistyczne.

Berlin. PAT. (W. B. K.) Komunistyczne powstanie w Niemczech środkowych zdaje się zostało uspokojone. Tak samo strejk generalny, który był proklamowany w poszczególnych miejscowościach prawie nigdzie nie odniósł skutku.

Konferencya państw sukcesyjnych.

M. Warszawa. (Telefonem). Z Rzymu donoszą: Wiadomość o odroczeniu otwarcia konferencyi państw sukcesyjnych nie sprawdza się. Konferencya rozpoczyna obrady dnia 2-go b. m. pod przewodnictwem delegata włoskiego Imperialiego. W konferencyi biorą udział delegaci Włoch, Czechosłowacji, Polski, Rumunii, Austrii i Węgier. Mają również przybyć delegaci jugosłowiańscy. Przewodniczącym delegacji polskiej jest p. Zdzisław Okęcki, dyrektor departamentu dyplomatycznego min. spraw zagr. Obrady konferencyi potrwać kilka tygodni.

Pomoc dla Austrii.

L. Wiedeń. (Telefonem). W najbliższych dniach przybędą tu członkowie komisji finansowej Ligi narodów celem zajęcia się na miejscu akcyą ratunkową dla Austrii.

Paryż. PAT. Havas. Celem zmniejszenia wydatku ponoszonego przez Austrię zwinęta została wiedeńska sekcya komisji reparacyjnej. W Wiedniu pozostanie tylko szczupłe biuro, sekcya zaś urzędować będzie w Paryżu, co połączone będzie z mniejszym wydatkiem.

Handel z Rosyą sowiecką.

Horsea. PAT. Radio. Firma Armstrong zawarła kontrakt na reparacye rosyjskich lokomotyw. Pace te będą wykonywane w Anglii i to na przeciąg 5 lat zatrudnionych będzie 2 tysiące robotników.

Poznań. PAT. Z Nauen donoszą iskrowo, że z Londynu odszedł do Rosji sowieckiej parowiec Marienburg z transportem 17.000 używanych płaszczy wojskowych.

Paryż. (Tel. wł.) „Chicago Tribune“ donosi, że St. Zjednoczone domagają się od sowietów jako warunki podjęcia stosunków handlowych z Rosyą oficjalnego uznania przez sowiety długów amerykańskich wynoszących 350 milionów dolarów.

Pierwszy transport jeńców w Kijowie

Moskwa. PAT. (Radio B. K.) Do Kijowa przybył pierwszy transport jeńców rosyjskich z Polski.

Zmiany w gabinecie angielskim.

Londyn. PAT. (W. B. K.). Nowe zmiany w gabinecie angielskim zostały ogłoszone: Robert Hoerne został kanclerzem skarbu, dr. Addison ministrem bez teki, Baldwin prezydentem urzędu handlowego, Alfred Mond ministrem dla zdrowia publicznego, a Kelleway ministrem poczt i telegrafów.

Sinfieinisci wobec parlamentu irlandzkiego.

L. Wiedeń. (Telefonem). Z Londynu donoszą: Prezydent republiki irlandzkiej oświadczył, że sinfeinisci wezmą udział w wyborach do parlamentu irlandzkiego.

Niezależna partya rob. w Anglii przyłącza się do wiedeńskiej międzynarodówki.

Berlin. (Tel. wł.) „Freiheit“ donosi z Southport: Zjazd niezależnej partii angielskiej uchwalił po odrzuceniu wniosku w sprawie przystąpienia do Międzynarodówki, przyłączyć się do „międzynarodowej socjalistycznej wspólnoty pracy“ i przyjąć program zjazdu wiedeńskiego.

W sprawach polityki wewnętrznej uchwalono najostrożniejszą opozycyę przeciw rządowi imperialistycznemu. Zjazd oświadczył się dalej za nieograniczonem prawem samostanowienia Irlandyi oraz za rewizyą traktatów pokojowych, aby wszystkie narody miały równe możliwości gospodarczego i politycznego rozwoju.

Wielka klęska Greków.

Londyn. PAT. (W. B. K.). Londyński sprawozdawca „Morning Post“ donosi z Konstantynopola, że Turcy odnieśli nad Grekami wielkie zwycięstwo i że pojмали grecką dywizyę. Kawalerya Kemalistów ścigała nieprzyjaciela, znajdującego się w zupełnem rozprężeniu.

Sprawcy wojny w Bułgarii pod sądem.

Zofia. PAT. Parlament uchwalił oddanie pod sąd byłego gabinetu Radosławowa jednomyślnie z wyjątkiem jednego głosu deputowanego Gatewa, przyjaciela politycznego i osobistego byłego premiera.

NADEŚLANE.
Za rubrykę tę redakcyja nie odpowiada.

Staraniem Żydowskiego Towarzystwa Gimnastycznego odbędą się we

wtorek 4 przedstawienia wspaniałego filmu:
„Dżuma we Florencyi“

Dochód przeznaczony na fundusz budowy własnego domu. — Bilety do nabycia w dniu przedstawienia przy kasie.

Dla Piekarni

wykonujemy natychmiast znaczki firmowe na chleby.

Nowa Drukarnia Dziennikowa, ul. Orzeszkowej 7.

Złoto dentystyczne
S. VOGLER, Kraków, Grodzka 31.

Kurs Handlowy Prof. Nycza

rząd upow. z prawem wydawania świadectw od 16 marca, 4-tygodniowo, 5 przedmiotów, 500 mk. miesięcznie.

Sala Salomon Strzyżka Topolnica Samuel Reich Ustrzyki Dolne
zaręczani w marcu 1921. 858

Z okazji zaręczyn tow. Szymona Friedhändera z Liśką z p. Summą Lerner ofiaruje 2 drzewka w lesie „Harzla“.
803 Mores Weitz, Wola Miłkowska

W sprawie szekla.

Odezwa Komitetu Centralnego Organizacji Syońskiej.

Komitet Centralny Organizacji Syońskiej w zachodniej Małopolsce i Śląsku zwraca się do ludności żydowskiej z następującą odezwą:

Żydzi!

Dotychczas, w przeciągu 23 lat naszej pracy syońskiej, zwykliśmy przychodzić do Was każdego roku z początkiem akcyi szeklowej, mówiąc: Pozwólcie nam wcielić w życie nasz program, któryśmy wypisali na szeklu, pomóżcie nam usunąć wszelkie trudności zewnętrzne, które stoją na drodze wiodącej naród żydowski do Erec-Izrael, pomóżcie nam stworzyć naszą publiczno-prawnie zabezpieczoną siedzibę narodową w Palestynie. I wzywaliśmy Was: Wstąpcie do Organizacji Syońskiej, uczynicie nas prawdziwym przedstawicielstwem Narodu żydowskiego, kupujcie szekel, a wówczas dopniemy naszego celu.

Lecz teraz gdyśmy już osiągnęli publiczno-prawne uznanie Palestyny jako żydowskiej siedziby narodowej, gdyśmy po długoletniej i niezmordowanej pracy we wszystkich dziedzinach życia żydowskiego przemogli w wielkim stopniu owe trudności zewnętrzne, które hamowały odbudowę naszej Ojczyzny — teraz przychodzimy do Was i powiadamy:

Urzeczywistniliśmy program bazylejski, któryśmy wypisali na szeklu i żądamy od Was, abyście nam dali możność i wielką moc, niezbędną dla obrócenia w czyn praw zagwarantowanych nam na podstawie prawa międzynarodowego.

Odbudowa naszego Erec-Izrael już się rozpoczęła. Tysiące młodych Żydów kładzie już kamień węgielny pod budowę naszej siedziby narodowej, wykuwa w pocie swego oblicza, a czasem i krwią serdeczną lepszą Przyszłość Narodu.

Syonizm wstąpił w trudny i odpowiedzialny okres urzeczywistnienia praw, które wywalczył. Punkt ciężkości całej kwestyi żydowskiej przeniósł się teraz na ulicę żydowską.

Teraz wszystko zależy od nas samych!

Dana nam jest obecnie możliwość przemienienia Palestyny w wolne „Państwo Żydowskie”,

a zależy to tylko od szybkości i wielkości naszej pracy.

Organizacja Syońska zwraca się więc do Was i żąda, byście dali żywy dowód, że się z nią łączyście, żeście gotowi współpracować z nią i dzielić z nią tę wielką odpowiedzialność w obecnej trudnej godzinie, od której zależy los naszego Narodu.

Żydzi!

Nie usuwajcie się w chwili, gdy Naród żydowski buduje swoją siedzibę narodową i kładzie kamień węgielny pod przyszłe „Państwo Żydowskie” w wolnym kraju żydowskim.

Żydz, dowiedźcie, żeście dorośli do wielkiej chwili w dziejach naszych, do chwili, w której żyjecie!

Weźcie udział w budowie Przyszłości naszego Narodu!

Kupujcie Szekel!

Apel Kierownictwa Org. Syońskiej.

W związku ze zwołaniem kongresu wzywa Kierownictwo wszechświatowej Organizacji Syońskiej wszystkie organizacje krajowe, aby podjęły silną akcyę szeklową, która musi być ukończoną

do połowy maja.

Kierownictwo jest zdania, że w roku kongresowym należy zebrać milion szekli. Kongres syoński powinien zastąpić przynajmniej milion Żydów szeklowców. Uzyskanie żądanej sumy szekli ma ogromne znaczenie nie tylko organizacyjne, lecz także polityczne dla organizacji syońskiej i to tak na wewnątrz, jak i na zewnątrz. Trwałość naszych sukcesów politycznych, które dotąd osiągnęliśmy, oraz możność uzyskania dalszych zwycięstw, zależne są od potęgi i rozwoju naszej organizacji syońskiej. Organizacja syońska została już uznana podczas pertraktacyi z mocarstwami za przedstawicielkę narodu żydowskiego i jako taka będzie współdziałała w administracji Palestyny w myśl postanowień mandatu. Fakt ten powinien znaleźć silny oddźwięk w szeroko zakrojonej akcyi szeklowej.

Konferencja krajowa org. syońskiej zach. Małopolski i Śląska. Zjednoczenie syońskiej organizacji małopolskiej z organizacją b. Kongresówki.

Po wyczerpaniu dyskusyi nad referatami przedkładającą przewodniczący poszczególnych komisji do uchwalenia wnioski i rezolucje przedyskutowane w komisjach.

Jako pierwszy staje przed konferencją imieniem komisji organizacyjnej

p. dr. Chaim Hiltstein, który w obszernym przemówieniu uzasadnia potrzebę wszystkich organizacji, działających na ziemiach polskich. W głosowaniu został wniosek ten uchwalony jednomyślnie. Odąd więc jest organizacja małopolska częścią składową ogólnopolskiej organizacji syońskiej z centralną siedzibą w Warszawie. Organizacja małopolska zachowuje jednakowoż autonomię wewnętrzną.

Po powyższej uchwale zabierają głos kolejno przedstawiciele obu połączonych organizacji po słowie: Grünbaum i dr. Thon.

Posel Grünbaum żartobliwie zaznacza w swojej przemowie, że podczas gdy dotychczas był tylko gościem na konferencji, to po powyższej uchwale o zjednoczeniu, reprezentuje władzę, co obecni przyjmują z objawami burzliwego zadowolenia do wiadomości. W kilku krótkich słowach przedstawia mowa korzyści zjednoczenia, podnosząc między innymi i tę dodatnią jego stronę, że warszawskim rozmachem i temperamentem łączy się krakowska punktualność i systematyczność. Tę samą radość z dokonanej unifikacyi wyraża w swoim przemówieniu i pos. dr. Thon, podnosząc jej korzyści i chętnie dla dobra sprawy rezygnując z samodzielności organizacji zach.-małopolskiej.

Z kolei imieniem

komisji permanencyjnej

zabrał głos adw. dr. Feldblum, przedkładając do

oparta była na 5-przymiotnikowym prawie głosowania dla Żydów obojga pól.

Wzwać egzekutywę londyńską do zwołania w najbliższym czasie ogólnosyońskiego kongresu do jednego z miast europejskich o niskiej walucie.

Wysłać do prof. Weizmana, przewodniczącego europejskiej misyi syońskiej w Ameryce depeszę, w której daje się wyraz nadziei, że nawiązane pertraktacje doprowadzą do pomyślnych wyników.

Począć starania celem powołania do życia niższej szkoły przemysłowej dla młodzieży żydowskiej.

Wyrazić podziękowanie p. dr. Schwarzbartowi za jego niestrudzoną i żmudną pracę na stanowisku gen. sekretarza organizacji syońskiej, a p. dr. W. Berkelhammerowi za jego ofiarną pracę około rozwoju „Nowego Dziennika”.

W imieniu

komisji palestyńskiej

przedkłada p. dr. Berkelhammer rezolucję i wnioski, z których zasadnicze ogłosiliśmy już w nrze z 2 kwietnia. Ponadto uchwaliła konferencja szereg rezolucyi, określających sposób technicznego przeprowadzenia w kraju akcyi na rzecz Keren Hajesod. Uznając doniosłość pracy przygotowawczej dla wykształcenia zawodowego chalućców uchwaliła konferencja założenie farmy rolniczej. Wkońcu uchwalono rezolucję wzywającą do popierania organizacji chalućców.

Imieniem

komisji kulturalnej

przedkłada p. Neiger szereg wniosków, z których uchwalono między innemi:

Dla spraw kulturalnych ustanowić specjalnego sekretarza,

wznowić czasopismo polskie dla młodzieży żydowskiej,

powołać do życia jaknajwięcej szkółek freibrowskich z językiem hebrajskim,

utworzyć centralę instytucyi kulturalnych w Krakowie,

utworzyć organizację centralną szkół hebrajskich, która ma powołać do życia seminarium dla nauczycieli,

na Komitet Centralny wreszcie wkłada się obowiązek o poczynienie starań o założenie w Krakowie uniwersytetu ludowego dla krzewienia wiedzy judaistycznej.

Po uchwaleniu powyższych rezolucyi i wniosków przystąpiono do wyborów nowego K. C., których wynik podaliśmy w nrze „N. Dz.” z d. 1. kwietnia. Wśród podniesłego nastroju nawołując do dalszej nieustannej intensywniej pracy zamyka przewodniczący Zjazdu p. dr. J. Zimmerman drugą z rzędu konferencję krajową organizacji syonistycznej zachodniej Małopolski.

ORGANIZACJA SZKOLNICTWA HEBRAJSK.

Równolegle z konferencją krajową obradował zjazd przedstawicieli szkół hebrajskich w zachodniej Małopolsce. Po wysłuchaniu referatu o organizacji i zadaniach szkolnictwa hebrajskiego uchwalono powołać do życia.

Organizację szkół hebrajsk. (Histadrut Batej sefer), której zadaniem będzie ujednolinit program nauczania, wizytacja szkół hebrajskich, seminarjów hebrajskich, kursów uzupełniających dla nauczycieli hebrajskich oraz przeprowadzenie w najbliższym czasie egzaminów dla kandydatów na nauczycieli hebrajskich. Zjazd wybrał zarząd organizacji, w skład którego weszli: pp. dr. Thon, Kwittner, Laser, Rappaport, dr. Semmel, Walikowski — wszyscy z Krakowa, Neiger (Tarnów), Wang (Rzeszów), Erbsman (Przemyśl) i Schönbach Abraham (Sanok).

Syoniści ameryk. przyjmą program egzekutywy londyńskiej. Opinia nadrabina Chajesa.

L. Wiedeń. (Telefonem). Nadrabin Chajes, który właśnie powrócił do Austrii, oświadczył, że posiada uzasadnione przekonanie, iż dojdzie rychło do uzgodnienia zdań między syonistami amerykańskimi a egzekutywą syoń-

ską w Londynie. Weizmannowi uda się w czasie jego podróży po Ameryce pozyskać żydostwo amerykańskie dla programu kierownictwa w Europie.

Anglia a mandat nad Palestyną.

Londyn. W uzupełnieniu wczorajszego naszego sprawozdania o mowach wygłoszonych na bankiecie ku czci ministra Monda w Londynie, podajemy jeszcze następujące szczegóły. Dr. Weizmann powiedział m. in.: Jesteśmy przekonani, że koszt, jakie ponoszą jeszcze dzisiaj podatnicy angielscy na rzecz Palestyny, uzasadnione są wielkim interesem mocar-

stwowym, jaki przedstawia dla Anglii Palestyna. Niech nam tylko Wielka Brytania da kilka lat czasu, aż się będziemy mogli porozumieć z wszystkimi Żydami, rozprószonymi na całym świecie w celu skoncentrowania wszystkich ich sił dokoła olbrzymiego przedsięwzięcia tego, a wówczas nikt nie będzie miał powodu do uskarżania się na nas.

Samuel Glückstein, burmistrz Westminsteru, wygłosił toast na cześć państwa mandatowego, oświadczając: Anglia wzięła na się wielkie zadanie jako mandataryusz. Starożytny kraj wraca do nowego życia. Anglia odbudowuje nie tylko żydowską siedzibę narodową, ale także kolebkę trzech największych religii świata. Nie można sobie wyobrazić, w jaki sposób inne państwo a nie Anglia, mogło podjąć tak wielkiemu zadaniu. Sztandar brytyjski oznacza wolność dla wszystkich narodów.

W odpowiedzi na toast burmistrza Westminsteru oświadczył podsekretarz w ministerium dla kolonii, Colonell Amery, po podkreśleniu ważności deklaracji Balfoura: „Konceptyja siedziby narodowej, wyrażona w tej deklaracji, nie oznacza dążności do stworzenia na świecie jeszcze jednego agresywnego nacjonalizmu rasowego. W nieuniknionym procesie ewolucji, jaki przejdą wszystkie kraje brytyjskie w kierunku do swobodnego samorządu, stanie się Palestyna, jak sądzę, wolną samorządzącą się społecznością w związku z państwem brytyjskim. Nadejdzie czas a Żydzi, zamieszkujący Palestynę, odgrywać tam będą główną rolę nie tyle z punktu widzenia narodowego, ile raczej z punktu widzenia największego dobrobytu dla wszystkich mieszkańców kraju. Tymczasem jest Wielka Brytania zobowiązana ponosić sama odpowiedzialność za mandat, a przez zamianowanie Herberta Samuela wysokim komisarzem, Anglia uspokoiła obie strony, tak Żydów jak i Arabów. Okazała ona Żydom, jak dalece żywi poważne zamiary co do syonizmu, a wobec Arabów dowiodła, że nie tylko Anglik może być bezpartyjnym, lecz także Żyd, wychowany w tradycjach angielskich, może wykazać tę samą bezstronność. Ministerium dla kolonii przyjmie z największym zadowoleniem współpracę Żydów celem skutecznego wykonania zadania, jakie Anglia wzięła na siebie.

Colonell Mainertzhagen wyraził podziękowanie przewodniczącemu, drowi Weizmannowi: W pierwszym okresie mojej znajomości z drem Weizmannem — mówił Colonell Mainertzhagen — uważałem go za wielkiego fanatyka. Później, gdy go bliżej poznałem, przekonałem się, że nie jest on wcale fanatykiem. Spostrzegłem, że cała jego istota przejęta jest ideałem syonizmu. Trzeba było usunąć wiele przeszkód, zanim syonizm zajął należne mu miejsce. Syonizm nie jest czemś narzuconem, lecz ucieleśnieniem sprawiedliwości. A ci, którzy występują w obronie sprawiedliwości, muszą się także oświadczyć za syonizmem.

Dr. Weizmann podziękował za powyższe słowa i doniósł, że Colonell Mainertzhagen jest autorem deklaracji Balfoura. Zasług jego dla

syonizmu nie można jeszcze dzisiaj należycie ocenić.

Dokoła podróży ministra Churchilla.

Londyn. (Tel. wł.). „Times“ donosi z Kairo: W drodze do Indyj zatrzymał się w Kairo wicekról Reading, który konferował z min. Churchillem, lordem Allenby i sir Percy Coxem (wysokim komisarzem bryt. w Mezopotamii — Red.). Lord Reading wyjechał tym samym pociągiem, którym wrócili do Palestyny Herbert Samuel z małżonką.

Rezultaty podróży min. Churchilla zachowane są w tajemnicy. Po swoim powrocie do Londynu złoży min. Churchill radzie ministrów sprawozdanie, które ogłosi tylko za poprzednią zgodą gabinetu. Jak donosi korespondent „Timesa“, decyzje Churchilla znalazły aprobatę wysokich komisarzy odnośnych terytoriów.

Churchill oświadczył swe zadowolenie z narad w Kairo.

Odnosnie do Palestyny zapadną decyzje w samej Palestynie, gdzie obecnie bawi Churchill

Manifestacja za zwiększeniem imigracji do Palestyny.

Jerozolima. (Z. B. K.). Organizacja „Hapoel Hacair“ urządziła w Jerozolimie i w Jaffie masowe manifestacje za zwiększeniem imigracji do Palestyny. Wśród wielkiego entuzjizmu uchwalono rezolucje, domagające się skierowania rychłego większego prądu emigrantów do Palestyny, w szczególności Żydów z Ukrainy i Jemenu. Zwi Jehuda wyjechał jako delegat „Hapoel Hacair“ do Ameryki.

Tragiczny zgon uczonego żydowskiego.

Warszawa. (Tel. wł.) Z Nowego Jorku donoszą, że zginął tam z ręki skrytobójczego mordercy dr Wilfred Etkoff profesor nowojorskiego seminarium rabinickiego. Wspomniany zakład naukowy traci w ten sposób drugiego profesora. Jak wiadomo bowiem zmarły tragicznie prof. Izrael Friedländer należał również do grona nauczycielskiego nowojorskiego seminarium rabinickiego.

Żydowskie robotnicze towarzystwo emigracyjne.

Warszawa. Sprawa uregulowania emigracji żydowskiej budzi w sferach tutejszych robotników żydowskich coraz żywsze zainteresowanie. W ostatnich dniach marca odbyło się tu konstytuujące zebranie „Żyd. robotniczego stowarzyszenia emigracyjnego“, którego zadaniem jest opieka i ochrona emigrantów, pomoc lekarska i porada prawna, oraz ułatwianie emigrantom-robotnikom załatwiania formalności paszportowych. Wspomnianemu stowarzyszeniu przysługuje na mocy statutu prawo zakładania filii na obszarze całej Rzeczypospolitej polskiej. Lokal stowarzyszenia znajduje się w Warszawie, ul. Leszno 31 I.

KRONIKA.

Kraków, 3 kwietnia

— Następny numer „Nowego Dziennika“ ukaże się we wtorek rano o zwykłej porze.

— Otwieranie sklepów w poniedziałek. Stowarzyszenie kupców komunikuje, że w poniedziałek 4 bm. sklepy będą mogły być otwarte.

— Reorganizacja urzędów mieszkaniowych. Onegdaj podały dzienniki wiadomość z Warszawy, że Ministerstwo spraw wewn. zamierza przeprowadzić reorganizację urzędów mieszkaniowych, przyczem wykonywanie czynności związanych z ustawą mieszkaniową ma być przekazane państw. urzędowi administracyjnemu. Reforma ta ma nastąpić jak najszybciej.

Wiadomości te napozór niewinne, mieszczą w sobie jednak wielkie niebezpieczeństwo biurokratycznego załatwienia sprawy, która należy do największych bolączek mieszkańców miast w Polsce. Ustawa mieszkaniowa jest par excellence ustawą policyjną w wysokim stopniu krzywdzącą obywateli, które znosi surowe ograniczenia wolności i swobody mieszkaniowej li tylko ze względu na tych nieszczęśliwych, którzy zmuszeni są szukać mieszkań w obecnej dobie katastrofy mieszkaniowej.

Mimo wszystko musimy jednak stanąć na stanowisku, że weszliśmy już w okres pokoju, że zatem sprawa rekwizycji mieszkań winna jak najszybciej już zniknąć z porządku dziennego, każda bowiem miasto cierpi bardzo wiele nie tylko z powodu z niezliczonych kwater oficerskich, ale i z powodu przymusowej rekwizycji mieszkań. Nie wolno nam również zapominać, że mamy już uchwaloną konstytucję, że zatem posiadamy gwarantowaną wolność osobistą i prawa obywatelskie.

Z tych wszystkich powodów o ile zmuszeni jesteśmy cierpieć ustawy policyjne ze względów wyższych, to jednak musimy się domagać, aby o ile ustawy te nie dadzą się jeszcze wogóle znieść, każda w nich zmiana czy reorganizacja była warunkowo przeprowadzana przy udziale czynników konstytucyjnych. Dotychczas wykonywanie tej ustawy przez magistraty dawało obywatelstwu pewne prawa samorządowej kontroli, przyczem samo już urzędowanie opierało się na czynnikach obywatelskich, jakimi z natury rzeczy są prezydenci czy burmistrzowie miast.

Oczekujemy zatem od ministrowstwa spraw wewnętrznych bliższych wyjaśnień celem uspokojenia opinii publicznej.

— O nadanie ziemi żołnierzom W. P. D. O. G. Kraków, ref. osad. żołn. komunikuje, że w związku z Ustawą sejmową „O nadaniu ziemi żołn. W. P.“ zostaną sformowane i wyruszą w najbliższych dniach do powiatów kresowych specjalne dywizyjne kolumny osadnicze.

Kolumny robocze D. O. Gen. Kraków, odcyjają do powiatów: Dubno, Krzemieniec, Hodorów ad Włodzimierz Wołyński i Równo, jako do swoich przyszłych terenów osadniczych. W skład tych kolumn roboczych mogą być przyjmowani zdemob. żołn. mający prawo do bezpłatnego otrzymania ziemi i do pomocy państwa.

WHITE STAR LINE WHITE STAR DOMINION LINE

Generalne Biuro Kontynentalne „OCEANIC“ Antwerpia

Reprezentacja na Polskę:

Pol. Tow. Zeglugi Morskiej i Riecznej S. A.

„BAŁTYK“

otworzyło biuro w Warszawie Marszałkowska 132. adr. tel. ZEGBAL.

Sprzedaż kart okretowych do St. Zjedn. Ameryki i Kanady.

Droga przez Gdańsk, Antwerpię, Rotterdam i Cherburg.

Największy okręt angielski „OLYMPIK“ 48.000 ton. Przejazd przez Ocean 4 i 1/2 dnia do New Jorku.
pomieszcza 3.500 ludzi.

— Kurs rysunkowy dla techników stolarskich. Krajowy Patronat rękodziel i drobnego przemysłu przy współudziale Miejskiego Muzeum przemysłowego im. Dra A. Baranieckiego przystępuje do otwarcia 4-miesięcznego kursu rysunkowego dla techników stolarskich z programem, obejmującym rysunki zawodowe, rysunki geometryczne, rysunki odręczne, technologię drewna, naukę o stylach i projektowanie. Godziny nauki ustalone zostaną po porozumieniu się ze zgłoszonymi kandydatami. Na kurs przyjętych zostanie 15 kandydatów; wymagana ukończona przynajmniej 3 klasa szkoły średniej lub wydziałowej.

Po ukończeniu kursu teoretycznego odbędzie się krótki kurs ćwiczeń praktycznych w warsztatach Muzeum. Wpisowe wynosi 1000 Mp., dla niezamożnych 500 Mp. W wyjątkowych wypadkach kandydaci zasługujący na uwzględnienie mogą być od wpisowego zwolnieni.

Zgłoszenia przyjmuje Dyrekcja Muzeum w godzinach rannych od 9-tej do 1-szej.

— Promocya. P. Dawid Gerstenfeld w Białej uzyskał na Uniwersytecie Wiedeńskim dnia 22. marca br. stopień doktora wszech nauk lekarskich. 627

— Z Kolegium Wykładów naukowych komunikują nam: W przyszłym tygodniu wygłosi w poniedziałek, wtorek i czwartek p. prof. Ignacy Chrzanowski odczyt n. t. Ogólna charakterystyka literatury zachodnio-europejskich, we środę prof. ks. Feliks Hortyński odczyt n. t. Czas i przestrzeń w filozofii klasycznej a Bergson i Einstein, a w sobotę mówić będzie prof. dr. Reiss n. t. Programy koncertowe, ich krytyka i reforma z ilustr. muzyczną. Początek wykładów o godz. 8 wiecz.

— Wykłady w Domu artystów (plac św. Ducha) w zarządzie krakowskiego Związku zliteratów. Dziś (niedziela) Emil Haeker: „Teatr, czy film kinematograficzny?” (o „Białej jankowiczce” Ze-romskiego). Poniedziałek (święto) Jan Pietrzycki: „Polski sen o szabli we włoskiej legendzie”. Wtorek Józef Flach: „Sylwetki literackie sławnych muzyków”, cz. I: Beethoven. Środa Leon Kowalski: „O sumienie narodowe w sztuce”. Czwartek Czesław Wrocki (Przeclaw Smolik): „W czas wojny na dalekim Wschodzie”, cz. I: Z Syberyi. Piątek art. dram. Tadeusz Białkowski: „Poezye romantyczne” (godzina recytacji). Sobota Józef Flach: „Miłość i zazdrość. — Pocz. o g. 8 wiecz.

— Z teatru „Bagatela” komunikują nam: Dzisiaj i jutro z powodu dni świątecznych dwa odbędą się przedstawienia: „Dobrze skrojony frak” (popołudniu) i „Dwójkę hultajską” zapowiadają afisze na niedzielę — „Moralność Dulskiej” oraz „Kiki” na poniedziałek. Premiera „Lez Granetty” daną będzie we wtorek 5 bm.

— Noco swawolnej piosenki i tańca odbędą się w niedzielę 3 i w poniedziałek 4 kwietnia o godz. 11 w nocy w teatrze Nowości. Anda Kitschman wystąpi z zupełnie nowym repertuarem i wykona szereg piosenek przy fortepianie N. Nadziejdina odtańczy „taniec żydowski” oraz „hymn Polsce”. Marek Windheim znakomity warszawski piosenkarz pokazuje się pierwszy raz w Krakowie. Dopelni programu krotoczwila „Strus”.

— Operetka w Nowościach. Repertuar na święta tj. niedzielę pop. przynosi na afisz „Szaloną hrabiankę, wiecz. „Miłość cygańska”. W poniedziałek popoł. „Gwiazda Kaukazu”, wiecz. „Dziwczę z Holandii”.

— Reduta wiosenna artystów i artystek „Bagateli” odbędzie się w sobotę 9 kwietnia w sali własnej teatru. — Wstęp na zabawę za zaproszenia mi wynosi 500 Mp — łoża 3000 Mp.

— Na dochód żyd. kolonii leczniczej w Rabee oraz Stowarzyszenia opieki nad chorymi odbędzie się w sali Sokola przy ul. Wolskiej „Reduta wiosenna” uroczajona niespodziankami w sobotę wieczór dnia 9 kwietnia br. Ze względu na cel należy się spodziewać żywego udziału wszystkich sfer. Stroje kostyumowe lub wiosenne oraz wieczorowe. Osoby, którym z powodu przeoczenia dotąd zaproszeń nie doręczono, raczą zgłosić się po nie do kane. adw. dra Józefa Steinberga, Grodzka 18, lub przy kasie w dniu zabawy.

— Próba Świru w poniedziałek się nie odbędzie.

— Jeńcy polscy w Petersburgu. W dalszym ciągu Sekcja Wywiadowcza Czerwonego Krzyża w Krakowie podaje między innymi nazwisko jeńca: Zygmunta Nusena.

— Oskarżony przed sądem. Na ławie oskarżonych przed trybunałem sądu wojskowego zasiadli wczoraj st. szereg. Adam Pańkowski i szer. Alojzy Bochenek. Według aktu oskarżenia dopuścili się oni w lutym br. kradzieży skóry z wojskowego zakładu odzieżowego, wyrządzając skarbowi szkodę 7475 mkp. Nadto oskarżeni, będąc już w areszcie śledczym obwinili fałszywie przed prokuraturą wojskową chorącego Stan. Porysa o to, że namawiał ich do kradzieży. Oskarżenie to spowodowało wdrożenie postępowania sądowego

przeciw chor. Porysowi i zawieszenie nad nim aresztu śledczego.

W czasie rozprawy okazało się, że istotnie oskarżenie chor. Porysa było nieuzasadnione i że obwinieni obciążyli p. P. sądząc, że w ten sposób bronią siebie.

Po przeprowadzonej rozprawie ogłosił przewodniczący trybunału wyrok, mocą którego obaj oskarżeni: Pańkowski i Bochenek skazani zostali za kradzież i oszczerstwo na 3 lata ciężkiego więzienia każdy.

— Usiłowane samobójstwo. Wczoraj popołudniu wezwano pogotowie ratunkowe do domu przy ul. Kazimierza Wielkiego 100, gdzie służąca Aniela Stelmach z obawy przed następstwami kradzieży, popełnionej na szkole swojej pracodawczyni, zażyła w celach samobójczych kwasu karbolowego. Po przepłukaniu żołądka odwieziono Stelmachównę do szpitala.

— Znaczna kradzież mieszkaniowa. Z mieszkania Izraela Kanner przy ul. Orzeszkowej 5 skradziono wczoraj przedpołudniem w nieobecności właściciela mieszkania kwotę 157 tysięcy marek w gotówce, oraz większą ilość biżuterii (parę kulczyków, 2 pierścionki z brylantami, 2 sznury pereł, 3 zegarki złote, 1 srebrny, broszki itp.). Równocześnie z kradzieżą znikła służąca Kanner Bli-ma Kat z Siedlec. Według wszelkiego prawdopodobieństwa służąca ta jest sprawczynią kradzieży. Policja wszczęła poszukiwania.

— Kobieta kieszonkowiec. Wczoraj przedpołudniem na placu Słowiańskim skradła Eleonora Słota z kieszeni p. A. Janowskiej portmonetkę z kwotą 1680 mk. poczem pobięła do pobliskiej restauracji, gdzie dzieliła się skradzionymi pieniędzmi z dwiema koleżankami. Poszkodowana jednokrotnie zauważyła, dokąd się udała złodziejka i pośpieszyła za nią do wspomnianego szynku. Ze skradzionych pieniędzy zdołała p. J. odebrać 1020 marek, z resztą pieniędzy zbiegły koleżanki. Słota aresztowana.

REPERTUAR TEATRU M. J. SŁOWACKIEGO.

Niedziela popoł.: „Powrót” Flersa i Croisseta, wiecz. „Hamlet” Szekspira.

Poniedziałek popołudniu: „Don Juan”, wieczorem: „Orlątko”.

REPERTUAR TEATRU „BAGATELA”.

Niedziela popoł.: „Dobrze skrojony frak”, wieczorem: „Dwójka hultajska”.

Poniedziałek pop.: „Moralność pani Dulskiej” wieczorem: „Kiki”.

REPERTUAR TEATRU M. POWSZECHNEGO.

Niedziela pop.: „Królowa przedmieścia”, wieczorem: „Bohater kaukaski”.

REPERTUAR OPERETKI W NOWOŚCIACH.

Niedziela popoł.: „Szalona hrabianka”, wieczorem: „Miłość cygańska”.

Niedziela o 11 w nocy: „Noc piosenki i tańca”.

Poniedziałek popoł.: „Gwiazda Kaukazu”, wiecz. „Dziwczę z Holandii”.

Poniedziałek o 11 wiecz.: „Noc piosenki i tańca”.

REPERTUAR TEATRU ŻYDOWSKIEGO.

Niedziela popoł.: „Król Ahaswer”, wiecz.: „Bar Kochba”.

Poniedziałek: „Chancia w Ameryce”.

Z kraju.

Konsulowie w Małopolsce. Naczelnik państwa udzielił exequatur p. Wilhelmu Anastazemu Vautier, konsulowi Rzeczypospolitej francuskiej we Lwowie.

Minister spraw zagranicznych udzielił exequatur p. Heroldowi Wright, wicekonsulowi angielskiemu w Borysławiu (PAT).

Milionówka. W ostatnim ciągnięciu wygrana padła na numer 0244449, sprzedany do Małopolski.

Jeszcze o wizach. W obszernym artykule w „Journal de Pologne” skarży się pewien Francuz, że za wizę do Polski musiał w konsulacie polskim w Paryżu zapłacić 167.50 franków, co wedle obecnego kursu wynosi ładną sumkę dziesięciu tysięcy pięćdziesięciu trzech marek polskich. Ściągnięcie tak horrendalnej kwoty niczem nie jest usprawiedliwione, gdyż za wizę do Francji pobiera konsulat francuski 20 franków, a więc przeszło 3 razy mniej. Tak wysoka opłata stanowić będzie hamulec dla rozwoju stosunków gospodarczych między Polską a Francją, które właśnie obecnie po bliskim zawarciu traktatu handlowego winny być przez rząd polski wszelkimi siłami popierane.

Stowarzyszenie Przyjaciół Polski w Londynie wyznaczyło na 5 kwietnia tak zwany „Dzień dla Polski”. Osiągnięty dochód przeznaczony będzie na cele filantropijne w Polsce (PAT).

Ze świata.

Śmierć literata hebrajskiego. W Baden pod Wiednem zmarł onegdaj jeden z najstarszych literatów hebrajskich Natan Samuely. Zmarły był jednym z pierwszych twórców Haskali w Galicyi i stałym współpracownikiem hebrajskiego czasopisma „Hamagid”. Należał do tej grupy pisarzy hebrajskich, która wydała Gotlobera, Brandstatera, Braudesa, Smolenskina i innych. Z nastaniem ruchu syońskiego przyłączył się doń natychmiast. Wzbogacił literaturę hebrajską dziełami oryginalnymi, jakoteż licznymi tłumaczeniami poezyi niemieckiej. Przed wojną mieszkał blp. Samuely we Lwowie.

Demonstracye antysemitki w Sorbonnie paryskiej. Onegdaj urządziło 150 studentów rojalistycznych, zwolenników znanego antysemity Leona Daudeta, demonstracye przeciw prof. Sorbonny Wiktorowi Baschowi, który jest, jak wiadomo 2y-dem. Prof. Basch wystąpił ostatnio jako świadek w procesie przeciwko 10 komunistom francuskim, oskarżonym o zdradę stanu. Zeznania prof. Bascha przyczyniły się do uwolnienia oskarżonych. Tego wystąpienia w imię prawdy antysemita francuscy nie chcieli przebaczyć prof. Baschowi i podczas jego wykładu urządzili „kocią muzykę”. Gdy studenci republikańscy po wyjściu prof. Bascha a gmachu uniwersytetu owacyjnie go przyjeśli, przyszło między nimi a rojalistycznymi studentami do bójek, podczas których kilku studentów zostało rannych. Policja zaarrestowała sprawców zabójstwa.

Internowanie paskarzy w Łodzi. Wojewoda łódzki polecił internować 11 znanych paskarzy, którzy na pasku dorobili się olbrzymich majątków. Jest to początek akcji przeciwko paskarzom i wnet nastąpią dalsze internowania. (PAT)

Dział gospodarczy.

STAGNACYA NA RYNKU WARSZAWSKIM.

Kupiectwo spodziewało się, że zawarcie pokoju ryskiego i zwycięstwo na Górnym Śląsku przyczynią się do ożywienia ruchu handlowego. Zawiadło się jednak w swych oczekiwaniach; ani nie sprawdziły się przepowiednie rychłej poprawy marki polskiej, a trwająca już dawniej w handlu stagnacya nawet znacznie się spotęgowała.

Kupiectwo warszawskie zaniepokojone jest wieściami o zamierzeniach rządu, zdążających do skupienia po ratyfikacji traktatu ryskiego całego handlu polsko-rosyjskiego w swych rękach. Wyniki etatyzmu gospodarczego, stosowanego w handlu wewnętrznym, jakoteż doświadczenia poczynione z wysłaniem w ub. r. do niezajętej przez bolszewików Rosyi pldn. powinny stanowić dla rządu odstrasające memento przed wszelkimi zakusami „regulowania” handlu zagranicznego z Rosyą. Pogłoski jednak — dotąd niedementowane — robią swoje; kupiectwo pozostaje niezorientowane, nie wie czy ma i jak się ma do handlu z Rosyą przygotować.

„Moment” omawia także sekatury stosowane przeciw kupcom z Kongresówki w b. zaborze pruskim. „Udzielność” poznańska posłała tak daleką, że nawet nie uznaje się wydawanych w Warszawie patentów kupieckich. Posługując się jako pretekstem groźbą wyprzedzaży, zabrania się wywozu z Poznańskiego, co prowadzi do takich dziwagłów, jak przerabianie odpadków wełnianych na papier, chociaż w Łodzi zapłaconoby za odpadki znacznie więcej, niż za sfabrykowany papier.

Obroty w Warszawie także z powodu przerwy świątecznej były ospałe; ceny wielu artykułów — najbardziej skóry — spadły. Miękką skórą wyrobu krajowego tańsza jest o 40 do 50 mk na stopie, podczas gdy cena skóry zagranicznej z przyczyn walutowych nie uległa zmianie. Tańsze obuwie jest w handlu hurtownym o 10 do 15% tańsze. Zniżkę przypisują kupcy nadmiarowi skór nowych, przyczem twierdzą, że byłaby ona silniejsza, gdyby dozwolono przywozu skór gemzowych. Zamożni brak, przedsiębiorcy nie spieszą się więc bardzo z likwidacją strejku robotników garbarskich. Także w branży manufakturowej nikły ruch przy niezmienionych cenach. W dziale kolonialnym kupcy znajdują się w przygnębieniu i spodziewają się dokonywać większych transakcyi, gdyż urząd walki z lichwą wszedł wietrzy spekulacyę.

Ceny artykułów spożywczych są w handlu detalicznym następujące: funt (40 dkg.) chleba białego 60 mk., czarnego 35, pieczywa białego 75. Ziemniaki w sprzedaży detalicznej funt 5 mk. Jajka za sztukę żądają 10 mk. Przez kilka dni brakło w Warszawie masła. Teraz można dostać, ale cena podskoczyła, za funt żądają 400 mk. Marmelady pierwszego gatunku funt kosztuje 75 mk. Funty zwyczajnego sera kosztuje 80 mk., funt szwajcarskiego nienajlepszego gatunku 100 mk.

Emisyje. Nowe emisyje tworzą niesłychany spłot ujemnych warunków rynku pieniężnego, który nie jest zasilany wewnętrznym obiegiem krwi, wytworzonym z nadmiaru produkcji. Kredyt nie istnieje, należy więc płacić za co raz nowe emisyje gotówką. Skąd ją ma wziąć mały posiadacz akcji dawnych? Jeżeli zaś nie weźmie nowej emisji, to te akcje, których jest właścicielem, spadają w cenę. Dylemat bez wyjścia.

Przesyłki przekazów amerykańskich. Do Warszawy nadeszła wiadomość z Ameryki, że przesyłanie przekazów pieniężnych dla mieszkańców Polski za pośrednictwem komitetu amerykańsko-żydowskiego będzie całkowicie zniesione d. 1 kwietnia b. r.

Z giełdy.

Kraków, 2 kwietnia.

I na dzisiejszym zebraniu nie zanotowano znaczniejszych wahań. Jedynie Automotor poprawił swój kurs o 50 do 10 punktów. Po dłuższej przerwie dokonano transakcji Lemieszem po kursie 4500, a więc o kilkadziesiąt punktów niż-

szym od ostatnio notowanego.

Dewizy nieznacznie wyższe: korony czeskie o ¼, marki niem. o ½, a korony austr. o 2 punkty.

Giełda krakowska z dnia 2 kwietnia 1921 r.

Akcyje bankowe:	afisz	zadane	transak.
Bank Przemysłowy	475—	525—	500—
Hipoteeczny	630—	740—	—
Malopolski	750—	800—	—
Gł. Ziemski Bank Kredytowy	700—	775—	—
Powiatowy Bank Kredytowy S. A.	200—	—	—
Bank Związków Spółek Zarebowych	4200—	4600—	—
Akcyje Tow. i ind. przem.			
Polskie Tow. handl. (T. H.) I—III c.	1000—	1100—	1025—1035
Polskie Tow. handl. (T. H.) IV c.	700—	750—	725—735
Ind. Spółka akc. „Peka”	580—	630—	615—620
Polski Główny Tow. transportowo-handl.	1900—	2100—	—
Zegluga Polska	700—	800—	770—
Zieloniewski	6800—	7200—	—
Warsz. Skł. akc. Bud. Parowozów i em. „ex”	1900—	2100—	—
Warsz. Skł. akc. Bud. Parowozów i em. „ex”	1900—	2100—	—
Lemiesz fabryka maszyn rolniczych	4300—	4700—	4500—
Trzebinia fabryka maszyn i narz. roln. I—III	2400—	3200—	3100—
Trzebinia fabryka maszyn i narz. roln. IV c.	2300—	2500—	2350—2400
Automat. fabryka samochodów	6800—	7200—	—
Górska fabryka cementu	5700—	6000—	—
Gal. akc. Zakłady Gór. Sieradz	7600—	8000—	7800—
Tepege Tow. dla przedsięb. górniczych	3100—	3300—	—
Polska natta	1700—	1900—	1800—
Elektrownia w Sieradzu III em.	3800—	4000—	—
Oikos T. A.	1100—	1200—	—
Pezeł Powiatowe zakłady budowlane	2700—	2900—	—
Fabr. przetworów tłuszcz. w Trzebinie	3700—	3900—	—
Krakuski Zjed. fabr. przetw. wysokekw.	3700—	3900—	—
Fabryka porcelany w Cielawie	3700—	3900—	—

Waluty i dewizy

	Gotówka (bankasty)	Waluta (bankasty)	Czeki (bankasty)	Wpłaty (bankasty)
Kupae	Sprzedaż	Kupae	Sprzedaż	
Dolary St. Zj.	770—	800—	—	—
Franki francuskie	56—	59—	58—	60—
Franki szwajcarskie	—	—	135—	150—
Marki niemieckie	12—	13—	13—	14—
Korony austriackie	115—	120—	122—	127—
Korony czesko-słowackie	10—	11—	10.75	11.75
Lei rumuńskie	9.50	10.50	10.50	11.50
Liry włoskie	28—	32—	30—	34—

Kursa giełdy zurychskiej 2 b. m. (L): Berlin 9.21 (1 b. m. 9.15), Holandia 199, Nowy Jork 576 (577), Londyn 22.66, Bruksela 42, Praga 7.70 (7.70), Budapeszt 1.87½ (1.70), Bukareszt 1.95 (8), Warszawa 0.72½ (0.70), Wiedeń 1.47½ (1.50), austr. korona stemplowana 0.94 (0.94).

Marka polska w Wiedniu 1 b. m. 85.75, Warszawa 78.

Marka polska w Pradze 1 b. m. 7.50, Warszawa 7.50.

Marka polska w Berlinie 1 b. m. 7.75 (poprzednio 7.60).

Celem uniknięcia przerwy w wysyłce naszego pisma, prosimy o najrychlejsze uregulowanie prenumeraty za miesiąc kwiecień.

Rysunki na klisze

zaskice artystyczne na plakaty, opakowania, etykiety, druki różnego rodzaju, wykonywane
B. BARTL, Kraków
ul. Czaplicka 1, III. p.
drzwi 93.

Reperację krzesel

nakładem i szybko Firma
Beer Honigwachs
wyróbi i sprzedaż mebli giętych
Kraków, św. Krzyża 1.3.

Na święta!

Naczynia emaliowane sprzedaje detalicznie po cenach fabrycznych
A. WIENER, Hurtowny skład naczyń emaliowanych
Kraków, ul. Bożego Ciała 9. 577

Kupcy, którzy reflektują na dostawę

Czekolady Paschalnej
możą zamówienia swoje już
uskutecznić u firm:

DOM HANDLOWY M. FROMOWICZ
Krakowska 28. 821

H. WEINLING, Dietla 40.
S. E. HAMMER, Bożego Ciała 12.
W KRAKOWIE.

CERATY na stoły i meble

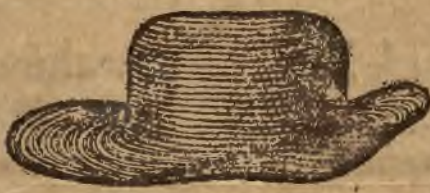
Prześcieradła gumowe
Obcasy gumowe
SPRZEDAŻ HURTOWNĄ I DETALICZNĄ.

P. i A. NUSSBAUM
Kraków, Dietla 45. 502

Pierwszorzędny Pensjonat

W RABCE
w zakładzie wille: „Marja” i „Racławice”

istniejący od szeregu lat zostaje otwarty z początkiem
maia b. r. - Pokoje słoneczne. - Pościel ze względów
hygienicznych wymagana. - Zgłoszenia przyjmuje
K. BIENENFELD, Kraków, Miodowa 1.34.

Zawiadamiam, że przyjmuję już
kapelusze damskie do przefasonowywania
według otrzymanych najnowszych modeli paryskich.
Z powodu znacznych zamówień na nowe kapelusze
wkrótce zmuszony będę wstrzymać przyjmowanie
kapeluszy do przefasonowywania.
W interesie Szan. P. T. Klienteli leży, by kapelusze już te-
raz oddawała do przefasonowywania.
FABRYKA KAPELUSZY DAMSKICH
S. WIENER, Kraków, Stradom 5.

ZOSTAWIONO

na przestrzeni Trzebinia—Kraków w pociągu osobow.
we czwartek, dnia 31-go marca, około godziny 10-jej
wieczór zółta walizkę skózaną, zawierającą 9 poj-
dynych bucików, pakunek z materyą, 1 parą spodni
i ubraniem dzieciennym oraz ciemne palto.
Łaskawy znalazca zechce powyższe przedmioty złożyć
za wysokim wynagrodzeniem

n portyera hotelu „Union” dla Mosera. Znalazca jest
proszony o oddanie przynajmniej bucików jako nie-
parzystych, nie przedstawiających dla niego żadnej
wartości. 859

Syjonistyczna Organizacja w Bielsku

poszukuje do natychmiastowego wstąpienia
sekretarza partyjnego
władającego językiem polskim, hebrajskim i niemieckim,
zdolnego mówić i organizatora. — Warunki według
umowy. — Oferty do Syon. Stow. Obyw. „Haszchar”
na ręce p. W. Sobel, Bielsko. 551

„VITA”

FABRYKA WYROBÓW CERAMICZNYCH W KRAKOWIE.
BIURO: RYNEK GŁ. 22 — TEL. 2246 i 2387.

Zamiast drogiej wody mineralnej, leczniczej
i stołowych, używajcie 757-148

PASTYLEK „VITA”

Pastyłki „VITA” wody Gieschbübler
Pastyłki „VITA” wody Hunyadi Janos
Pastyłki „VITA” wody Apenta.
Pastyłki „VITA” wrzucona do szklanki wody, daje natychmiast
wodę mineralną, równą w smaku i soku wodzie naturalnej.
Uznane i zbadane przez pierwsze powagi naukowe.
DO NABYCIA W APTEKACH I DROGUERYACH.
„VITA” Gieschbübler na szklanki, w kawiarniach i restauracjach.

Obuwie i Sandały

męskie, damskie i dziecięce w najlepszych gatunkach.
Sprzedaż hurtowna i częściowa.

ORMIAN I FISCHER
Kraków, ulica Lubicz 1. 5.
(naprzeciw dworca kolej.) 688

Sok malinowy

pierwszorzędnej jakości wyrabia
i poleca najtaniej fabryka cze-
kolad i wyrobów cukierniczych

„SKRZĘTNOŚĆ”

Kraków, Stolarska 13.

WORKI

różnego gatunku i płachty kupuje i sprzedaje
BIRNBAUM I LANDAU FEINSINGER
Kraków, ul. Brzozowa 1. 20.
(magazyn Starowisna 81.) 324

MASZYNY DO PISANIA i RACHOWANIA!

nawet zupełnie zniszczone 4869
przyjmuje do gruntownej naprawy i czyszczenia Pierwsza
w Galicji Pracownia dla naprawy maszyn biurowych.
Wykonanie dokładne, prędkie i pod gwarancją.
W. KEYHA, mechanik, Kraków, Floryańska 3.

J. PIPERSBERG

Pierwsza Cieszyńska Fabryka towarów metalowych,
żelaznych i czarnobiałych
WYRABIA: rury do pieczenia (szablonów), rury do pieców,
holnka, drzwi żelazne do kuc en, blaszanych do pieców i ko-
mów, wanienki z miedzianej blachy do grzania wody
do pieców kafilowych, kotły miedziane, kompletne ku-
chenki blaszane (Blechparherde), ramy do pieców kuchennych kute
i lano, wiadra na węgiel i na wodę, oraz inne artykuły w zakres
tego działu wchodzące. 552

Warszawa — Kraków — Lwów — Poznań

Główna Administracja:

Kraków, Grodzka 32, II. p.

Godziny urzędowe od 9—1 i 3—6. 517

Kasa zbiorowa. Lekcje indywidualne. Kursy koresponden-
cyjne za pomocą wysłanych pisemnych dla zamiejscowych
i w. Urzędników — Informacje i prospekta bezpłatnie.

Brojne ogłoszenia.

Korespondent handlowy polsko-niemiecki (także po angielsku i włosku korespondujący) poszukuje stałej posady ewentualnie na prowincji, także jako nauczyciel prywatny. Adres Arnold Enis, Kraków, poście restanta. 852

Panna z lepszej rodziny do rocznego zarobku. Warunki dobre. Stricker; Sebaszjana 33. 858

Plac na drzewo lub inne materiały teryty i cyrkularis kompletnie urządzone do sprzedania w dzielnicy VIII. Wiadomość Rynek 1. 12, przechodnia w słusarni. 838

Otwieram Kurs języka angielskiego. Udzielam testowej oddzielnych. Zgłoszenia Mis Jee, ul. Krzywa 5, 1. 854

Onia 16. stycznia br. wykradziono mi papierów wojskowych na nazwisko Leob Biegal, Autentów p. Zbigniew, którą się nalezewa. 849

Uniwersytet. Paki umiłowaw, ay z osobnym wejściem, frontowy, w pobliżu uniwersytecie, zamieszkały na podobny pokój przy ul. Dietla, Starowiśnina lub Stradom. Zgłoszenia li-sowa pod „Urania” przyjmują Adm. N. Dziennika. 879

Lokal

na fabrykę

600-1000 m zabudowanej powierzchni kupie lub wycajem. Najbliższej w Podgórzu, lub niedalekiej okolicy. Łaskawe zgłoszenia przysyłajcie H. Lishtig, Kraków, Grodzka 11. 848

Panny do biura

z posadzką praktyczną poszukują się Zdzisława A. Włocław, ul. Bozego Ciała 9. 878

Zdolną ekspedientkę

przebiegał przez firmę Adolfa Fabera, Kraków, Floryańska 6.

Nowa Polska Agencja Publiczna

„ARGUS”

Kraków, ul. Grodzka 32, II p.

połączone na sprzedaż

Fabryka z Ameryki gospodarską, kamienie, wille itp. wycajem majątki. Zyskliwe i bezpłonne porady we wszystkich sprawach administracyjnych w dziedzinie pierwszej agencji „Argus” w Krakowie. 884

Fabryka

przetworów chemicznych

poszukuje

zdolnych zastępców na Białko, Tarnów, Białystok i prowincję. Zgłoszenia pisemne „Fabryka” Kraków, Podgórze, ul. Tarnowskiego 5. 834

LUKSUSOWE

BUCIKI

I PANTOFELKI

naładzany w wielkim

wyborze do firmy 809

GIZELA BRAND

Kraków, Starowiśnina 6.

MIÓD

המלך של

1-szej jakości dostarcza jedynie **Fabryka miodu Hirschberg i Hollaender Podgórze, Staromostowa 2.**

Nakładem Gal. Spółki Wydawniczej. Red. naczk.: Dr Eliasch Tisch. Red. odp.: Maksymilian Feldman

NARESZCIE!
WSZYSCY PRZEKONALI SIĘ, ŻE NAJLEPSZE
KRAJOWE I ZAGRANICZNE PASTY DO OBUWIA
PRZEWYŻSZA DOBROCIA

ZORZA
NAJLEPSZA PRZETUSZCZONA PASTA DO OBUWIA

NAGRODZONA MEDALEM
NA WYSTAWIE
„KRÓLESTWO MODY”

ponieważ
ZORZA jest to jedyna pasta-krem najwyższego gatunku wyrabiana z tłuszczów natur.
ZORZA jest to jedyna pasta przetuszczone, a nadmier tłuszczu chroni skórę od pęknięcia
ZORZE wystarczy używać raz na tydzień, pozostałe dnię przestawiając tylko flanka
ZORZA najbardziej zoszczętną skórę czyni miękką, elastyczną i wielce trwałą
ZORZA nawet starej, popękanej skórze, po kilkukrotnym użyciu, nadaje wygląd nowej
ZORZA chroni skórę od wilgoci i niebezpiecznego działania potu.

Kup, a znajdziesz milionówkę!

KRAJOWA WYTWÓRNIĄ CHEMICZNA
Warszawa, Nowolipki 72, dom wł., tel. 187-94 i 238-90

Emaliowane żelazne garnki,
blache, gwoździe,
Dźwignie
na 2, 5, 7, 10 i 15 ton
wyłącznie z żelaza, do nabywania
w Domu handlu.

„DEHAK” Kraków,
Rynek. 91, 22, i p. 850

Biuro pośrednictwa pracy
Magdalena Krymowa od 3-5
Kraków, Stradom 15. 180

Znakom. mydło do prania „Unitas”
zawartości 650/0

Najlepszą farbę do bielizny:
„Era” w pudełkach. „Hippolitus” i „Arkadiusz”
w proszku (ręczy się za czystość i niezako-
dliwość)

Pastę do czyszczenia metali „Tango” i płyn
do czyszczenia metali „Sylwia” jakoteż pastę
woskową do bucików „Unitas” i wosk szwabski
poleca

A. J. Lewiński, Kraków.

Reprezentacja wyrobów krajowych z fabryk
chemiczno-kosmetycznych „Magna”.

Do P. T. Pań!

Zawiadamiam, iż otworzyłem magazyn konfekcyj damskiej przy ul. Starowiśnina 1. 27.
Mam na składzie w wielkim wyborze płaszcze i kostiumy według najnowszych modali warszawskich i zagranicznych. Również uakuteczam zamówienia z materiałów na składzie będących. Ceny umiarkowane.
Z wysokim poważaniem
IZRAEL BRAW. 855

MIOTŁY

z ryżowej słomy najlepszej jakości,
wyrobu fabryk węgierskich w ga-
tunkach Nr. 1, 2, 3 i 4,

dostarcza po cenach konkurencyjnych tylko
hurtownie 861

**Henryk Kapellner, w Białej,
plac Wolności.**

PAPIER

szklisty i szmirglowy zagraniczny „palatyn” we wszel-
kich kolorach, farbka do bielizny i wapna Setzera
B. 1. Kreda szlamowana nadeszły w większych ilo-
ściach do firmy

O. WEINFELD, Kraków, ulica Miodowa 1. B.

Nadchodzą

w najbliższych dniach
z Gdańska większe
transporty: **Pieprzu, Mydła angielskiego,
Ryżu, Fasoli, Kalafonii, Kakao.** 816

Ceny konkurencyjne. — Sprzedaż za przedpłatą
Wagonowa sprzedaż maki pszennej
i żytniej, fasoli, ryżu i t. p.
Warunki nader dogodne.

DOM HANDLOWY GAENGER I Ska
Kraków, Starowiśnina 40.

Centrala Z. F. M. w Krakowie (Stradom 1. 15) poszukuje
KIEROWNIKA

siły organizatorskiej, dobrego mówcy, władającego jęz.:
polskim, hebr. i niem. ze znajomością buchalterii jakoteż
rutynowanej siły biurowej

z ładnym piśmem, piszącej biegle na maszynie „Under-
wood” i znajomością jęz. żyd. Zgłoszenia tylko listowne
z podaniem referencji i warunków do 10 b. m. 817

WAGON SZKŁA

WODNEGO 36/38^{0/0}

DO SPRZEDANIA

Wiadomość: 808

Emil Kuźnicki i Ska
Fabryka papy dachowej i asfaltu, Oświęcim 2

„MAAWIRIM”

WARSZAWA, Maryańska 10
Oddział Transportowy przy Centr. Syonist. Wydziale Palestyńskim

załatwia wszelkiego rodzaju

spedycję po cenach umiarkowanych

z portów: **Gdańsk, Hamburg, Tryest do Pa-
lestyny, Syrii i Egiptu.** 812

Specjalność: każdego tygodnia zbiorowe wagony
Palestyńskie Tow. Transportowe „Maawirim” Oddz. Warszawski

Zarówki od 25 do 250 wolt przewodniki, sznury,
rurki oraz
wszystkie przybory elektrotechniczne
poleca
HURTOWNY SKŁAD J. GOLDBERG
Warszawa, Nalewki 1. 24. Tel. 202-22.
UWAGA: Towary wysyłamy za dopłatą. 846

Nowa Drukarnia Dziennikowa, ul. Orzechowej